

1. Inleiding

In deze rapportage wordt een beeld geschetst van de inhoudelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein in 2017. Dit doen we per beleidsterrein: Participatiewet, Wmo, Beschermd wonen en Jeugd. Per beleidsterrein wordt gerapporteerd over ontwikkelingen rondom uitvoering, cliënten en contracten. De financiële analyses en toelichtingen zijn opgenomen in de Jaarrekening zelf. Daarnaast is een rapportage toegevoegd over het actieplan 'op weg naar volwassenheid' (paragraaf 6) en over het project 'versterken samenwerking CJG en Sociaal Wijkteam (paragraaf 7).

2. Participatiewet

De gemeente Haarlem ondersteunt inwoners op het gebied van werk, inkomen en schulden als ze dat op eigen kracht onvoldoende kunnen. De gemeente biedt een breed palet van dienstverlening aan alle doelgroepen van de Participatiewet en laat zoveel mogelijk mensen participeren in de samenleving.

Werk

De gemeente Haarlem biedt dienstverlening voor alle werkzoekenden die onder de doelgroep van de Participatiewet vallen. Met het Koersdocument Werk en Inkomen (2016/255655) is gekozen voor een andere aanpak en richt de gemeente zich niet alleen op de doelgroep die direct bemiddeld kan worden, maar wordt ook inzet gedaan om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te laten participeren door betaald werk, vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding.

Verwervingsstrategie

Om de nieuwe koers, alle Haarlemmers met een bijstandsuitkering doen mee in de samenleving, te realiseren, zijn in juni 2017 keuzes gemaakt ten aanzien van de voorzieningen voor verschillende doelgroepen en ten aanzien van de wijze waarop de uitvoering georganiseerd wordt. Bij de inrichting van het nieuw te verwerven ondersteuningsaanbod is onderscheid gemaakt in werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt, werkzoekenden met een overbrugbare afstand en een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Voor mensen zonder afstand tot de arbeidsmarkt is verworven bij commerciële bemiddelingsbureaus, voor specifieke categorieën (o.a. 50 plussers, statushouder, jongeren pro/vso onderwijs, zelfstandigen, ex-gedetineerden) is separaat verworven om zo nieuwe netwerken of nieuwe aanpakken voor deze doelgroepen te realiseren. Voor de groep overige werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van Pasmatch.

Participatiebedrijf

In 2017 is een eerste verkenning gedaan naar de mogelijkheid van een Participatiebedrijf met een breed aanbod van dienstverlening voor de doelgroep werkzoekenden met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Besloten is om in 2018 een vervolg te geven aan deze verkenning.

Regionale samenwerking

Een belangrijke regionale opgave is werkzoekenden in de regio ondersteunen bij hun re-integratie en zo snel mogelijk bemiddelen naar werk. Om dit te bereiken wordt de samenwerking in de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond op het Werkplein en het Werkgeversservicepunt verstevigd. Het Werkgeversservicepunt investeert in het verbeteren van de dienstverlening voor werkgevers.

Doelgroep voor minimaregelingen nog beter bereikt

De gemeente Haarlem heeft zich in 2017 verder ingezet om de regelingen voor mensen met een minimum inkomen te verbeteren en de doelgroep beter te bereiken. Er is een forse toename van het aantal verstrekte HaarlemPassen, het gebruik van het Jeugdsport- en Jeugdcultuurfonds, de minimaregelingen en de bijzondere bijstand. In 2017 is besloten om met ingang van 2018 een

zorgpolis voor Haarlemmers met een minimuminkomen aan te bieden waarbij het eigen risico volledig is meeverzekerd en de eigen bijdrage WMO vergoed wordt.

Toegankelijke schulddienstverlening

Het vastgestelde beleidsplan 'Stevig op eigen benen' 2016-2019, (2016/259109) bevat beleid voor de aanpak voor schuldenproblematiek. De schulddienstverlening is voor alle Haarlemmers toegankelijk. Haarlem biedt een brede en innovatieve schuldhulpverlening; een aanpak voor schuldenproblematiek voor jongeren, het (door)ontwikkelen van budgetcoaching, inzet op preventie en het vergroten van kennis over schulddienstverlening binnen de sociale wijkteams en de partners in de stad.

Handhaven met zorg

Met de beleidsnota 'Handhaven met zorg' (2017/294348) willen wij het misbruik en het oneigenlijk gebruik van voorzieningen en het niet nakomen van verplichtingen minimaliseren om zo het op solidariteit gebaseerde sociale zekerheidsstelsel in stand te houden. Het regelmatig zien en spreken van de klant speelt een belangrijke rol om oneigenlijk gebruik te voorkomen.

3. Wmo

Verwerving

Eind 2017 zijn de contracten gesloten met aanbieders voor de levering van de maatwerkvoorzieningen Wmo. Hierdoor is continuïteit van zorg voor kwetsbare burgers geborgd voor de nieuwe contractperiode 2018-2020. Als gevolg van de aanbesteding zijn ook nieuwe aanbieders gecontracteerd. Ook is een belangrijk deel van het vraagstuk 18-/18+ opgelost door hiervoor een apart perceel met producten te introduceren waarop aanbieders konden intekenen. Ten aanzien van de maatwerkvoorzieningen Wmo geldt dat er voor de komende periode een voldoende dekkend aanbod is, zowel qua variëteit, keuzevrijheid als volume. Recreatieve en arbeidsmatige dagbesteding maakt met ingang van 2018 onderdeel uit van de sociale basisinfrastructuur en is toegankelijk zonder beschikking van de gemeente.

De aanbesteding heeft een groot effect op de gemeentelijke uitvoering gehad. Zo moesten alle bestaande beschikkingen voor begeleiding (ruim 1.200) aangepast worden aan de nieuwe productindelingen. Met aanbieders zijn afspraken gemaakt over een soepele overgang. De doorlooptijden van de reguliere werkzaamheden zijn hierdoor onder druk komen te staan.

Clïëntervaringsonderzoek

Eind 2017 is een clïëntervaringsonderzoek gehouden onder Haarlemmers die geregistreerd staan als Wmo-clïënt. 82% van de respondenten vindt de kwaliteit van de ondersteuning die zij ontvangen goed. Eveneens 82% geeft aan dat zij zich daardoor beter kunnen redden en 74% meldt dat hun kwaliteit van leven is verbeterd door de ondersteuning die zij krijgen. Drie op de tien respondenten heeft een mantelzorger (30%), 74% heeft het idee dat deze mantelzorger zijn of haar taken aan kan.

RegioRijder

Het aantal Wmo-ritten is vanaf september aanzienlijk gestegen. In combinatie met de start van het leerlingenvervoer is hiermee een groot beroep op de capaciteit van het systeem gedaan. De problemen in het leerlingenvervoer hebben in de maand september en oktober een zichtbaar negatief effect gehad op de stiptheid van het Wmo-vervoer. Belangrijkste oorzaken waren een tekort aan chauffeurs en onvoldoende samenwerking tussen de regiecentrale en de vervoerders.

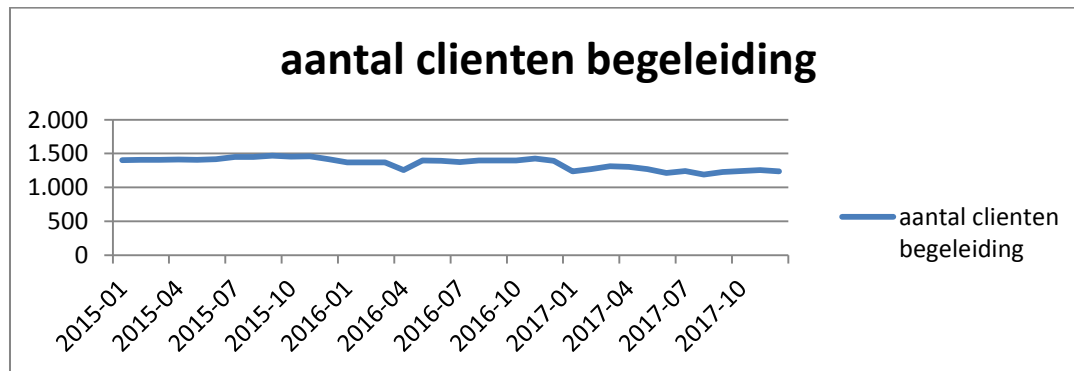
In december 2017 zijn de eerste effecten van de maatregelen die zijn genomen om de prestaties van RegioRijder weer te verbeteren zichtbaar geworden. De punctualiteit van het WMO-vervoer en het Leerlingenvervoer vertoonde een stijgende lijn. In december kwam de gemiddelde stiptheid voor het Wmo-vervoer uit op 78,9% en voor het Leerlingenvervoer op ongeveer 87%.

In opdracht van de gemeenten is eind augustus / begin september 2017 een onafhankelijk klanttevredenheidsonderzoek onder Wmo-reizigers van RegioRijder uitgevoerd. De algehele dienstverlening van RegioRijder werd gemiddeld beoordeeld met een rapportcijfer 8,0. Het klanttevredenheidsonderzoek is uitgevoerd in de periode vóór invoering van het leerlingenvervoer en geeft dus vooral een beeld van de ervaringen van voor augustus.

Cliënten

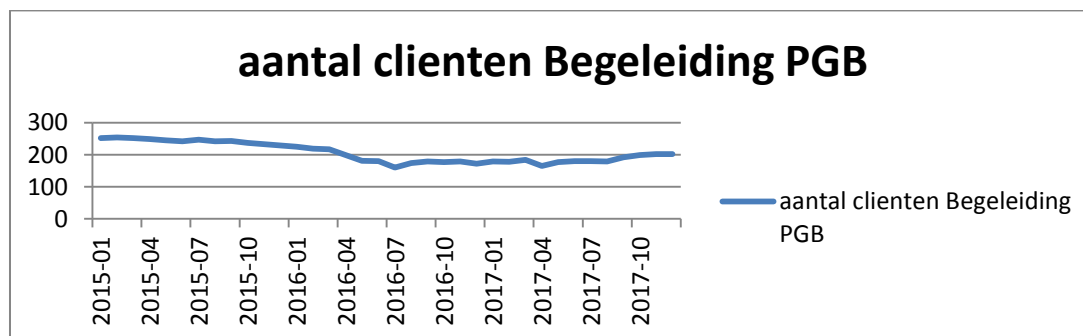
Vanaf mei geeft het aantal indicaties voor begeleiding een daling te zien (figuur 1). Reden hiervan is de 'kanteling' van arbeidsmatige en recreatieve dagbesteding. Kanteling wil zeggen dat voor deze vormen van ondersteuning geen beschikking (indicatie) van de gemeente meer nodig is. De toegang tot deze dagbesteding is daardoor laagdrempeliger en brengt minder administratieve lasten met zich mee. Voor dagbesteding waar de zorg voor kwetsbare burgers centraal staat is nog wel een indicatie nodig.

Tegenover een daling van het aantal indicatie voor dagbesteding staat een stijging van het aantal burgers dat aanspraak maakt op individuele begeleiding. Een mogelijke verklaring is de ambulantisering in de geestelijke gezondheidszorg, waardoor er meer woonbegeleiding nodig is vanuit de Wmo. Per saldo is het aantal cliënten dat gebruik maakt van begeleiding in de tweede helft van 2017 redelijk stabiel.

Figuur 1: aantal cliënten begeleiding

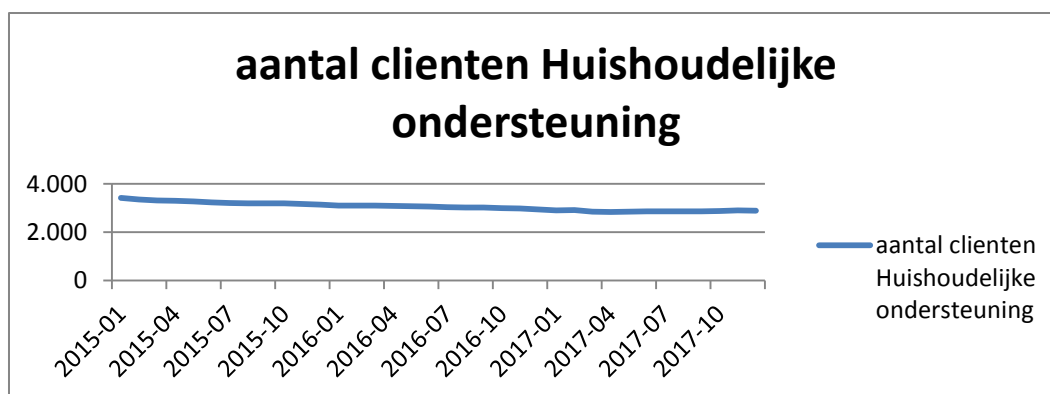
Bij begeleiding die als persoonsgebonden budget (PGB) wordt verstrekt is over de periode van een jaar sprake van een redelijk stabiel beeld, maar is in het laatste kwartaal van 2017 sprake van een lichte stijging (figuur 2).

Figuur 2:

aantal cliënten begeleiding met PGB

De daling van het aantal cliënten huishoudelijke ondersteuning is in 2017 tot stilstand gekomen (figuur 3). Er zijn op dit terrein in 2017 ook geen grote beleidswijzigingen geweest.

Figuur 3: aantal cliënten HO

4. Beschermd Wonen

Voortvloeiend uit het regionale beleidskader Opvang, wonen en herstel 2017-2020' (2016/324154) en het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma (2017/131203) is in 2017 een traject gestart om te komen tot een nieuwe verwerving voor het aanbod beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Voor deze nieuwe verwervingsronde is het arrangementenmodel op basis van resultaatgebieden uitgewerkt (zie hieronder voor een beschrijving). De marktpartijen zijn hier nauw bij betrokken. Er hebben tien marktconsultaties plaatsgevonden (zie ook <https://www.stichtingrijk.nl/sociaal-domein/beschermd-wonen/>). Begin oktober 2017 is er met de leden van Commissie Samenleving in een technische sessie over het arrangementenmodel, het proces met de ketenpartners en het vervolg gesproken. En begin november stond de opinienota aanbestedingsdocument Opvang, wonen en herstel in de Commissievergadering op de agenda. Vrijdag 24 november is de aanbesteding op Tendered gepubliceerd. De verwachte gunning is half april 2018.

Het arrangementenmodel op basis van resultaatgebieden is een model waarbij de cliënt centraal staat. Aanbieders worden door middel van (contractuele) afspraken geprikkeld om meer resultaatgericht en verbindend te werken. Er wordt geen beschikbaarheid van voorzieningen ("bedden") meer ingekocht. Zoals beschreven in het beleidskader Opvang, wonen en herstel is het beleid erop gericht mensen weer zo zelfstandig mogelijk aan de samenleving te laten participeren. De inkoop, financiering en sturing is om die reden gebaseerd op het vergroten van dat zelfstandig functioneren waarbij negen resultaatgebieden worden onderscheiden. Ondersteuning gericht op verbetering in het functioneren op één of meerdere van deze negen resultaatgebieden wordt met deze verwervingsprocedure ingekocht. Voor elke cliënt wordt een arrangement op maat vastgesteld. Sturing zal door de gemeente zoveel mogelijk gebaseerd zijn op meetbare resultaten op de resultaatgebieden waarvoor ondersteuning en begeleiding noodzakelijk is gebleken. Aanbieders krijgen daarbij een grote vrijheid in de wijze waarop zij de resultaten op de resultaatgebieden bij cliënten behalen.

Financiële werkgroep 2020, uitstel verdeling naar 2022

Het Rijk heeft aangekondigd dat de verdeling van de budgetten naar de centrumgemeenten zal eindigen. Ondersteuning vanuit Beschermd Wonen en Maatschappelijk Opvang zal een taak worden van alle gemeenten zelf, met bijbehorende bekostiging per gemeente. Daarvoor moet er een (nieuw) objectief verdeelmodel voor Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen én Wmo ambulante begeleiding te komen.

In december 2017 heeft het Rijk de ingangsdatum van de nieuwe werkwijze en verdeelmodel uitgesteld van 2020 naar 2022. De onduidelijkheid over het aandeel mensen dat thans Beschermd woont en eigenlijk in de Wet langdurige Zorg thuishoort en de discussie en onduidelijkheid over de vast te stellen criteria voor een objectieve verdeling, hebben geleid tot dit uitstel.

Doordecentralisatie middelen Beschermd Wonen en MO; Regionaal plan van aanpak

Ondanks de voorgenomen doordecentralisatie blijft intergemeentelijke/regionale samenwerking noodzakelijk. Behalve een regionaal plan van aanpak wilden het Rijk en de VNG dat gemeenten ook praktische afspraken maken over het zorgaanbod zoals de financiering en de wijze van onderlinge samenwerking. Met het opstellen van het regionale Beleidskader en het Uitvoeringsprogramma Opvang, wonen en herstel voldoet onze regio aan het inhoudelijke gedeelte van dit regionale plan. Gezien het uitstel van het nieuwe verdeelmodel naar 2022 wordt het vormgeven van deze praktische afspraken ook uitgesteld, zodat eerst de aanbesteding en het arrangementenmodel zijn beslag kunnen krijgen. Ook de bekendmaking van het nieuwe objectieve verdeelmodel zal een belangrijke rol in de vormgeving van deze afspraken spelen.

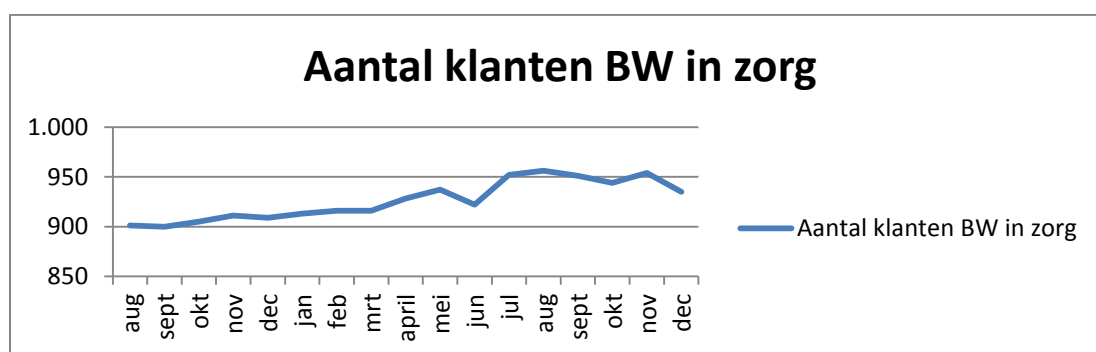
Contracten 2017: zorg in natura

Het gecontracteerde volume (€ 37 miljoen) voor intramurale ondersteuning vanuit Beschermd Wonen is in 2017 door de gecontracteerde partijen volledig benut. De voorgaande jaren was deze benutting geen 100%; in 2017 is echter extra geld ingezet voor crisisopvang en extra sectorvreemde plekken (plekken bij gecontracteerde zorgaanbieders die van oorsprong geen GGZ- aanbieder zijn).

Cliënten

De figuur hieronder geeft inzicht in het aantal unieke cliënten met een indicatie Beschermd Wonen in zorg per maand gedurende de periode augustus 2016 tot en met december 2017. Het aantal cliënten met een BW indicatie is in 2017 gestegen.

De daling van het aantal cliënten in december geeft een vertekend beeld. Door een achterstand in het administratief verwerken van verlengingen is deze daling te verklaren. Cliënten ondervinden hier geen hinder van. Voor zorgaanbieders worden de indicatie met terugwerkende kracht verwerkt.

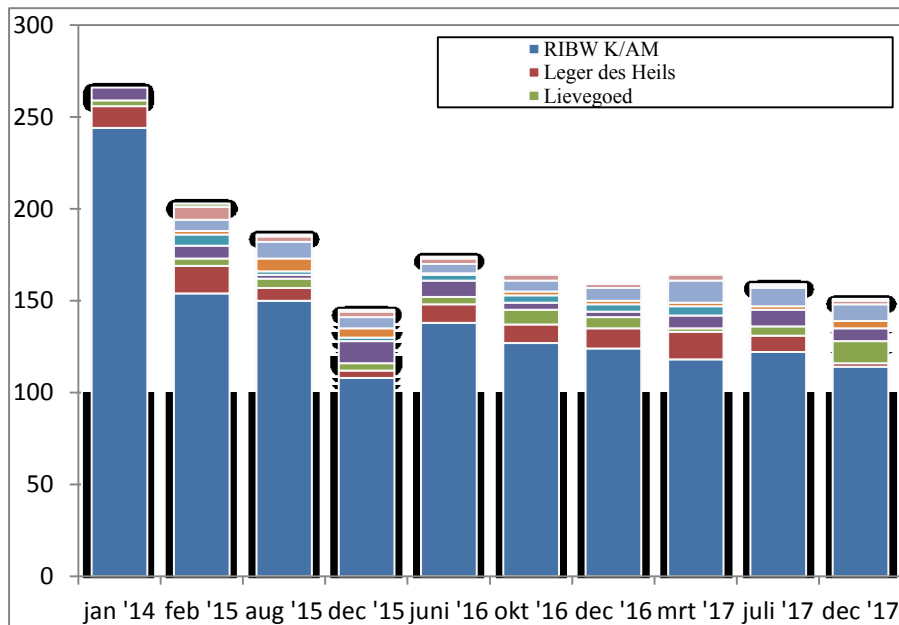
Figuur 4: aantal cliënten met een BW indicatie in zorg

De stijging van het aantal cliënten in 2017 is deels te verklaren door het gegroeide aantal pgb cliënten en het aantal cliënten dat overbruggingszorg ontvangt. In 2017 zijn in onze regio vijf (PGB gefinancierde) BW-locaties geopend waar mensen verblijven; een locatie in Haarlem (Heeren van Zorg; Rosenstock huis), in Heemstede (woonproject ouderinitiatief), in Hoofddorp (maatwerk in zorg), in Uitgeest (fort in Uitgeest; Heeren van Zorg) en de Driestroom in IJmuiden.

De stijging van de cliënten met overbruggingszorg is het gevolg van betere begeleiding en ondersteuning voor cliënten die op de wachtlijst voor Beschermd Wonen staan. De verwachting was echter dat de financiële impact hiervan groter zou zijn. We zien een lichte afname van mensen die dagbesteding volgen. Een deel van het Beschermd Wonen dagbestedingsaanbod is gekanteld naar een algemene voorziening en cliënten hiervoor geen indicatie meer hoeven te ontvangen.

Wachttijst Beschermd Wonen 2017

Het aantal (externe¹) cliënten die op de wachttijst voor Beschermd Wonen staat is in 2017 licht afgenomen van 166 in 2016 naar 158 in 2017. Deze daling is zichtbaar bij aanbieders RIBW K/AM en SIG. De wachttijst van Leger des Heils laat een sterke daling zien in het laatste kwartaal van 2017. Dit is mede een gevolg van het opschonen van deze wachttijst. Het aantal cliënten op de wachttijst bij Lievegoed is gestegen.

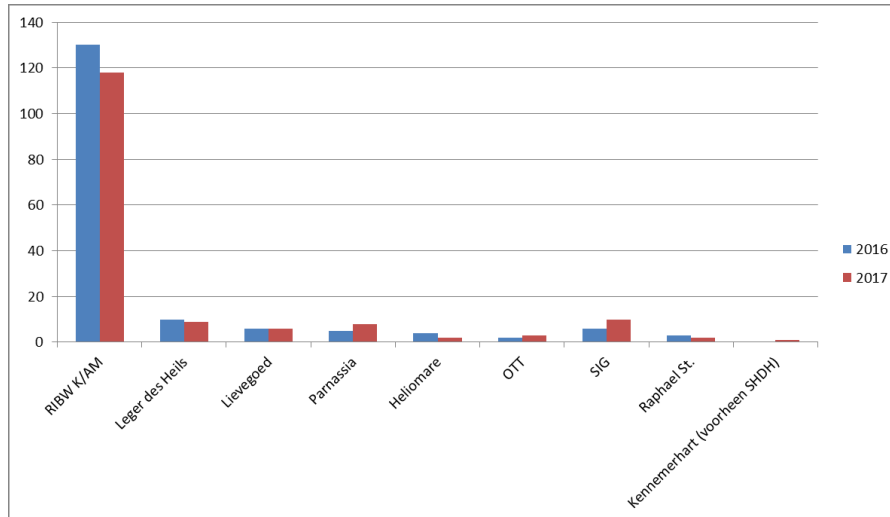
Figuur 5: Wachttijst Beschermd Wonen 2014-2017

Een aantal factoren en ingezette acties heeft invloed gehad op de wachttijst in 2017:

- RIBW K/AM heeft het tweede kwartaal van 2017 cliënten en cliënten op de wachttijst van Heliomare overgenomen. Dit leidde tot een verschuiving van wachttijst.
- De Heeren van Zorg (een PGB aanbieder) heeft in het tweede en vierde kwartaal van 2017 nieuwe locaties geopend met in totaal 12 beschermde woonplekken. De gemeente Haarlem heeft er op aangestuurd dat cliënten die op de wachttijst van RIBW K/AM stonden werden benaderd voor een plek op deze locaties. Een aantal cliënten van deze wachttijst zijn geplaatst bij de Heeren van Zorg. Dit leidde tot een lichte afname van wachttijst van RIBW K/AM.
- In het eerste en tweede kwartaal hebben RIBW K/AM en de gemeente actief mensen van de wachttijst van RIBW K/AM benaderd om samen met de cliënt te onderzoeken welke vorm van ondersteuning het beste past bij de huidige hulpvraag. Dit heeft geleid tot een lichte afname van deze wachttijst.
- De gemeente heeft waar nodig aanbieders aangestuurd om met elkaar in contact te komen om mensen op de wachttijst over te nemen.
- Voor ruim 20 cliënten heeft de gemeente vanwege de urgentie of vanwege het zoeken naar een passende oplossing toestemming gegeven aan aanbieders om extra cliënten te plaatsen of heeft de gemeente cliënten bij niet gecontracteerde aanbieders geplaatst, binnen of buiten de regio.

¹ Naast een externe wachttijst bestaat er ook een interne wachttijst. Op deze wachttijst staan bijvoorbeeld cliënten die bij een zorgaanbieder van locatie willen wisselen. Zo hanteert RIBW K/AM een interne en een externe wachttijst. Wij richten ons op de cliënten die nog niet in zorg zijn en op de externe wachttijst staan.

- Met een aantal aanbieders heeft de gemeente gesproken over een tijdelijke uitbreiding van het aantal ingekochte beschermde woonplekken. Uit deze gesprekken is gebleken dat de wil tot uitbreiding bij de aanbieders bestaat, echter ontbreekt het aan fysieke ruimten om dit te realiseren.

Figuur 6: Gemiddelde wachtlijst Beschermd Wonen 2016-2017

In- en uitstroom 2017

In 2017 zijn er in totaal 69 cliënten in en 60 cliënten uit een beschermde woonvoorziening gegaan. In het tweede kwartaal van 2017 zien wij vooral een toename in de instroom. Dit komt vooral door de omzetting van Maatschappelijke Opvang plekken naar Beschermd Wonen plekken ("Longstay", locatie de Transvaal).

Uitstroom van 60 cliënten:

- 32 cliënten zijn uitgestroomd naar een zelfstandige woning. De uitstroom naar een zelfstandige woning vindt op verschillende manieren plaats; cliënten gaan bijvoorbeeld samenwonen of weer terug naar (het ouderlijk) huis. De grootste groep gaat echter met behulp van ambulante begeleiding en ondersteuning zelfstandig wonen (al dan niet in een 'omklapwoning'). Over het algemeen behouden zij nog hun beschikking voor Beschermd Wonen totdat deze afloopt, op dat moment wordt een nieuwe beschikking voor ambulante begeleiding aangevraagd.
- 5 cliënten zijn overleden of verhuisd naar een gemeente buiten de regio
- 16 cliënten zijn verhuisd naar een intramurale instelling van een andere aanbieder in de regio, dat kan een BW aanbieder zijn maar ook een verzorgingstehuis (WLZ) of een ggz instelling (ZVW).
- 7 cliënten hebben de beschermde woonvorm voortijdig verlaten (geen indicatie, initiatief aanbieder of eigen initiatief).

Sinds begin 2017 zijn wij in gesprek met de aanbieders om de in- en uitstroom voor Beschermd Wonen nadrukkelijker monitoren. Per 1 juli vragen wij de aanbieders gebruik te maken van een in- en uitzorgformulier. Dit formulier wordt gebruikt indien iemand in- of uitstroomt. Dit geeft ons inhoudelijk meer informatie voor verbetering beleid en sturing van de contracten.

Contingentwoningen 2017

Op jaarbasis zijn er in totaal 62 contingent woningen beschikbaar voor inwoners in Zuid-Kennemerland. In 2017 is deze contingentenregeling eenmalig opgehoogd naar 80 beschikbaar te stellen woningen. Van de totale vraag naar contingent woningen is circa een kwart afkomstig van mensen die vanuit een beschermde woonvorm zelfstandig willen gaan wonen.

Herkomst cliënten nieuwe aanvragen 2017:

Beschermde wonen totaal, waarvan:	23
* uitstroom RIBW	16
* uitstroom LdH	6
* uitstroom Dijk en Duin	1

In 2017 zijn 18 cliënten uit BW gehuisvest in een contingentwoning.

Herkomst gehuisveste cliënten:

Beschermde wonen totaal, waarvan:	18
* uitstroom RIBW	12
* uitstroom LdH	4
* uitstroom Dijk en Duin	2

5. Jeugd

Inkoop jeugdhulp 2018 en verder

Na een intensief aanbestedingstraject zijn op 12 december 2017 de overeenkomsten voor Jeugdhulp en Wmo feestelijk ondertekend in het bijzijn van alle aanbieders, wethouders en andere betrokkenen.

Voor het leveren van diensten voor jeugdhulp in Zuid-Kennemerland en IJmond schreven zich 99 instellingen en 101 vrijgevestigde beroepsbeoefenaren in. Na de sluitingsdatum zijn de ingediende aanbiedingen getoetst aan de opgelegde kwaliteitscriteria. Na beoordeling en verificatiegesprekken zijn in totaal 88 instellingen en 68 vrijgevestigde beroepsbeoefenaren gecontracteerd voor een periode van drie tot vijf jaar.

In de nieuwe inkoop zijn stappen gezet in harmonisatie in sturing en bekostiging. Er is ingezet op een nieuwe tariefstructuur waarin het opleidingsniveau van de professional en beoogde competenties de verschillen in tarieven bepalen. De nieuwe indeling geldt voor alle aanbieders, waarmee het onderscheid en de bekostigingsverschillen tussen de verschillende vormen van jeugdhulp zijn komen te vervallen. Verder zijn concrete stappen gezet in het wegnemen van gemeentelijke schotten door het inrichten van een gemeenschappelijk jeugdhulp/ Wmo perceel voor jeugdigen die 18 jaar worden en continuering van zorg gewenst is. Dit geldt ook voor gezinnen waarbij zowel ouders als kinderen beperkt zijn in hun zelfredzaamheid, waardoor ondersteuning op maat nodig is voor het gehele gezin.

Matching zorggebruik en zorgvraag

Het college heeft zich tot doel gesteld dat elke jeugdige tijdig passende hulp ontvangt en escalatie van problemen wordt voorkomen. Om zicht te krijgen op zorggebruik aansluit op de zorgbehoefte heeft het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) op verzoek van de regio Zuid-Kennemerland en IJmond onderzoek gedaan naar de volgende drie onderwerpen:

- Het verzorgen van een nulmeting van het huidige jeugdhulpgebruik en de te verwachten hulpbehoefte om zodoende de zorgvraagontwikkeling op wijkniveau te kunnen volgen.
- Inzage in de verwijzingen naar de specialistische hulp en hoe die zich verhoudt tot de rest van Nederlandse gemeenten.

- Inzage in hoe de zorgvraag en zorgbehoefte samenhangen met wat aanbieders aan interventies inzetten.

Aan dit onderzoek verleenden 77 partners op het gebied van specialistische jeugdhulp, kinderopvang, onderwijs en welzijn hun medewerking. De resultaten en conclusies worden gebruikt voor nadere concretisering van thema's voor de transformatieagenda.

Jeugdhulp in aantallen

Aanbieders zijn verplicht om tweemaal per jaar hun gegevens aan te leveren aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De gegevens zijn voor gemeenten richtinggevend voor de beleidsvoering en sturing. Omdat de cijfers over geheel 2017 nog niet volledig beschikbaar zijn kunnen alleen de cijfers tot en met het eerste halfjaar 2017 worden getoond.

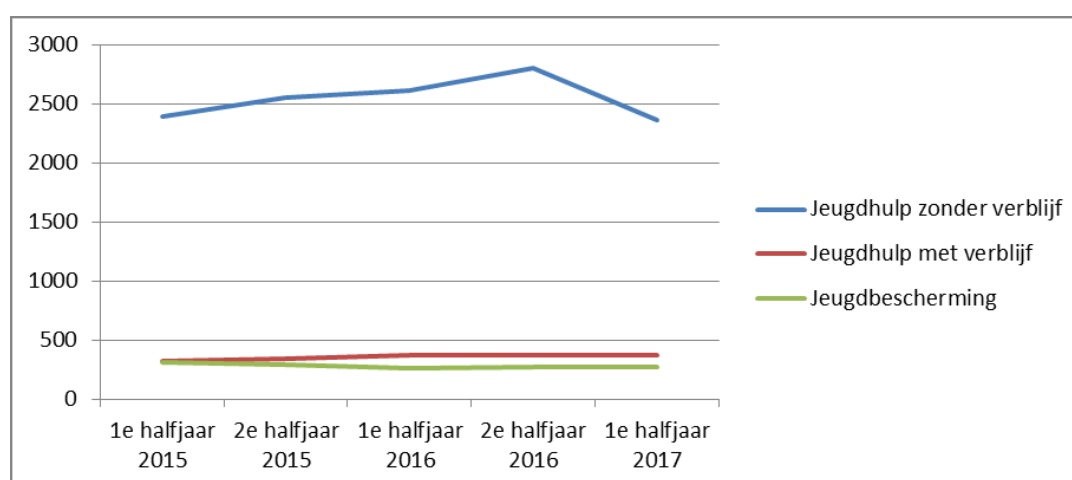
In onderstaande figuur staat het percentage jeugdigen dat een vorm van jeugdhulp ontvangt binnen de gemeente Haarlem. Ondanks dat met name het percentage jeugdigen in een verblijfsvoorziening stijgt, scoort de gemeente Haarlem onder het landelijk gemiddelde.

	1e halfjaar 2015	2e halfjaar 2015	2015	1e halfjaar 2016	2e halfjaar 2016	2016	1e halfjaar 2017
Jongeren met jeugdhulp	6,7	6,9	8,1	7,2	7,6	8,8	6,4*
<i>Waarvan jeugdhulp met verblijf</i>	11,6	11,6	11,2	12,5	12,4	11,8	13,2*
Jongeren met jeugdbescherming	1	0,9	1,1	0,8	0,8	0,9	0,8*
Jongeren met jeugdreclassering	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3*

*De gepresenteerde cijfers 2017 zijn gebaseerd op gegevens over 6 maanden. Er dient rekening te worden gehouden met fluctuaties in de definitieve percentages.

Aantallen

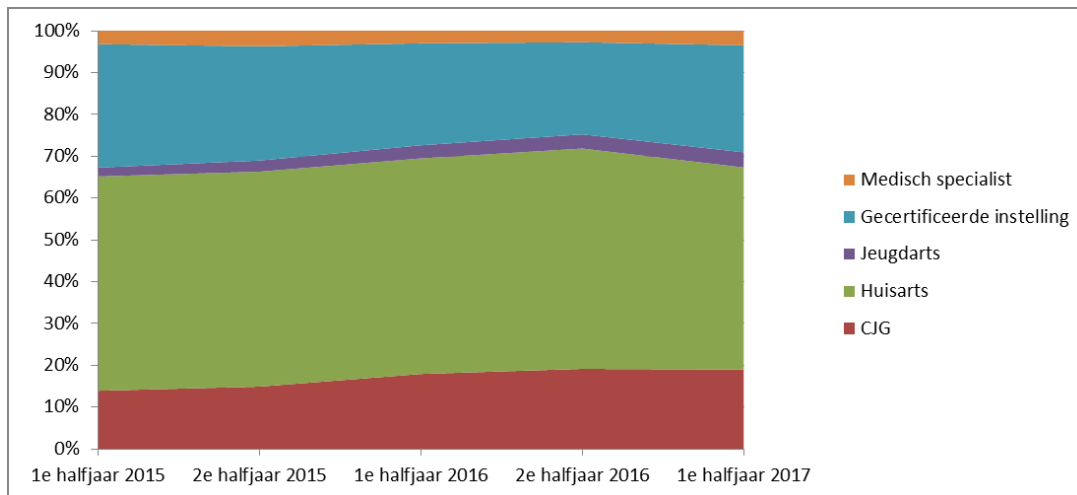
Onderstaande figuur laat het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van een vorm van jeugdhulp in aantallen zien. Opvallend is dat met name jeugdhulp zonder verblijf daalt. Het is nog te vroeg hier conclusies aan te verbinden.

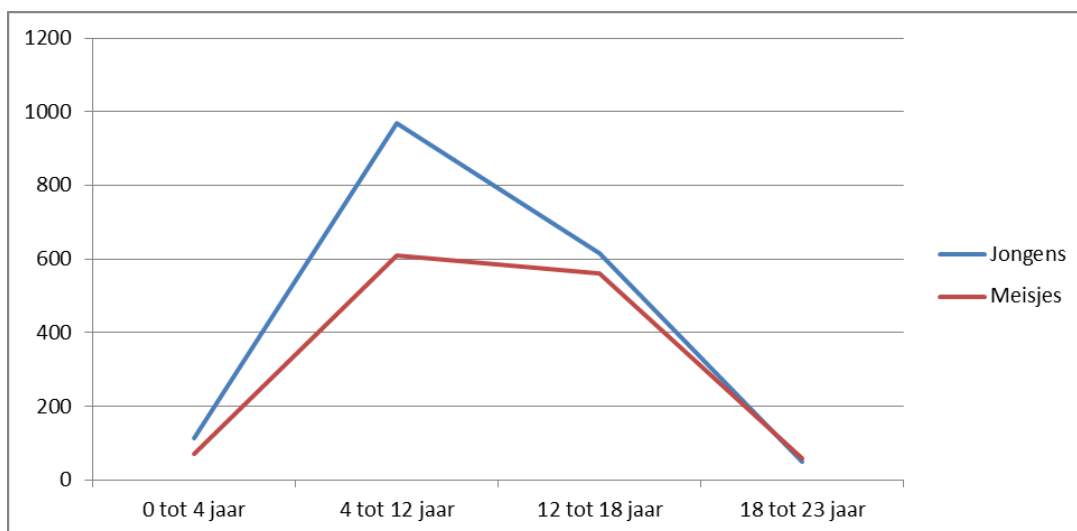
Figuur 6: aantal jeugdigen dat gebruik maakt van een vorm van jeugdhulp

Verwijzers

Binnen de gespecialiseerde jeugdhulp mogen verschillende professionals wettelijk verwijzen. In onderstaande figuur staat schematisch weergegeven hoe de verwijzingen zich ontwikkelen sinds 2015. Sinds de decentralisatie neemt het aandeel verwijzingen van het CJG naar de gespecialiseerde jeugdhulp gestaag toe. De huisarts blijft de grootste verwijzer. Om een goede verbinding met de huisarts tot stand te brengen verbindt het CJG zich stapsgewijs aan de huisartsenpraktijk door middel van een praktijkondersteuner Jeugd.

Onderstaande figuur laat het aantal kinderen/ jongeren zien dat zorg ontvangt en de verdeling tussen jongens en meisjes.

Klachten / bezwaren

De gemeente ontving in 2017 9 klachten en 4 bezwaren. Het CJG ontving in 2017 8 klachten en 4 bezwaren.

5.1 CJG

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel jeugdigen in 2017 hulp/ begeleiding van een CJG coach en/of een toekenning individuele voorziening hebben gekregen van het Centrum van Jeugd en Gezin Haarlem.

	Nieuwe aanmeldingen	Einde zorg	Aantal cliënten op 31-12-2017
CJG Haarlem	1.138	867	895

CJG praktijkondersteuners Jeugd bij de huisarts

In maart 2017 startte het CJG met de inzet van gedragswetenschappers (2,5 fte) als praktijkondersteuners Jeugd bij een aantal huisartsenpraktijken in Haarlem. Het beschikbaar stellen van jeugdexpertise aan de huisartsenpraktijk draagt bij aan een integrale en effectieve aanpak en inzet van passende hulp volgens de uitgangspunten van de transformatie: problematiek normaliseren en hulp dichtbij huis organiseren.

In Haarlem vindt circa 50% van de toeleidingen naar gespecialiseerde jeugdhulp plaats door huisartsen. Dit betreft met name naar de jeugd GGZ, omdat huisartsen vóór de decentralisatie daar al naar konden toeleiden. Huisartsen leiden meestal toe naar bekend aanbod terwijl kortdurende begeleiding door een praktijkondersteuner jeugd al voldoende kan zijn.

De verbinding met de huisartsen levert al goede resultaten op. De ggz-expertise van de praktijkondersteuner en kennis van de sociale kaart, de verbindingen met de basisinfrastructuur en het CJG team in de buurt leidde tot minder toeleidingen naar de tweedelijnszorg. In 2017 zijn 35 van de 86 huisartsenpraktijken ondersteund.

Effectieve samenwerking tussen CJG en Gecertificeerde Instellingen

Op 1 mei 2017 startte de regionale pilot Samenwerken aan Veiligheid. Een van de pilotgebieden is Haarlem Schalkwijk. In deze pilot staat een nauwere verbinding en samenwerking centraal tussen de Gecertificeerde Instellingen (GI's) en het CJG in de ondersteuning van gezinnen in situaties van onveiligheid en/of onmacht en mogelijke negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van het kind of de jongere. Het doel is gezinnen en/of jongeren zo lang mogelijk ondersteuning te bieden in het vrijwillig kader, jeugdbeschermingsmaatregelen af te wenden en hulp in dwangkader tijdig af te schalen. Het CJG ondersteunt het gezin (regie ligt bij gezin en op proces bij CJG) en maakt gebruik van de expertise van de GI wanneer de situatie daarom vraagt. De inzet van de GI varieert van licht tot intensief. Dit laatste is het geval wanneer sprake is van het 13 weken traject met veiligheidsplan. Indien de veiligheid na 13 weken niet of onvoldoende is hersteld, wordt doorgeschakeld naar de Raad voor een Verzoek tot Onderzoek. De GI neemt de regie over.

De pilot heeft al geleid tot waardevolle opbrengsten: een betere verbinding tussen het CJG en de GI en tussen betrokken ketenpartners zoals Veilig Thuis en MDCK. De samenwerkingsafspraken zijn herijkt en afgestemd op de nieuwe praktijk. Ook wordt voor het gezin sneller een veilige situatie gecreëerd door het voorkomen van stapeling van hulptrajecten. En het gezin krijgt in een vroeg stadium duidelijkheid over wat er aan de hand is en wat van het gezin wordt verwacht. In de pilot wordt ervaring opgedaan met de inzet van het familiegroepsplan waarmee meer verantwoordelijkheid en regie bij het gezin wordt gelegd. Na een positieve evaluatie wordt de pilot fasegewijs over de regio uitgerold.

Beschermingstafel

In 2017 zijn 68 gezinnen besproken aan de beschermingstafel. Van deze gezinnen zijn er 38 doorgeleid naar de Raad voor de Kinderbescherming en zijn er 11 opgepakt door het CJG. Eén gezin is bij de aanbieder gebleven en in 18 gezinnen is een drangtraject door de Gecertificeerde Instelling ingezet. De aantallen aangemeld bij de beschermingstafel liggen in 2017 (68) iets lager dan in 2016 (72), maar lijken behoorlijk stabiel.

In de evaluatie eind 2017 bespraken de vaste deelnemers (Raad voor de Kinderbescherming, Gecertificeerde Instellingen, Centrum voor Jeugd en Gezin en Veilig Thuis en de voorzitter) op welke wijze de beschermingstafel verbeterd kan worden. Veilig Thuis Kennemerland trekt zich voorlopig terug als vaste deelnemer, omdat de organisatie momenteel inzet op de kerntaken. Wanneer Veilig Thuis zelf de inbrenger is, is de organisatie uiteraard wel aan de tafel aanwezig. In de evaluatie kwam aan de orde dat het belangrijk is om gezinnen, aanmelders en deelnemers goed te informeren over de werkwijze van de beschermingstafel. Dit zou bijvoorbeeld via een website kunnen. Verder is gesproken over de winst die de beschermingstafel oplevert voor gezinnen en hoe de inzet aan de tafel kan worden ingezet, zodat het gezin weer een positieve ontwikkeling kan doormaken.

Deelnemers van de tafel willen graag meer ervaringen van gezinnen terug horen. Men vindt het belangrijk te weten hoe ouders en jongeren de tafel ervaren en of de gegeven adviezen helpend zijn geweest.

5.2 Veilig Thuis Kennemerland

Interne ontwikkelingen

In 2017 koos Veilig Thuis ervoor om op een andere manier het werk te organiseren. Na de samenvoeging van het Steunpunt Huiselijk Geweld en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, was gekozen voor het generalistisch inzetten van personeel. Dit leidde tot een snelle integratie van de beide organisaties, maar de ervaring is dat efficiënter én kwalitatief beter gewerkt kan worden wanneer werknemers zich specialiseren. Naast het voordeel voor de cliënten levert specialistisch werken volgens Veilig Thuis ook op dat werknemers minder (werk)druk ervaren. In 2017 had de organisatie te maken met veel ziekteverzuim en door de andere manier van werken hoopt men het verzuimcijfer naar beneden te krijgen. In het vierde kwartaal is het verzuimcijfer aan het dalen van 10,1% naar 7,39%.

Veilig Thuis Kennemerland werd dit jaar door de inspectie niet als voldoende beoordeeld. De organisatie had aangegeven dat het voldoende kon worden, wanneer men een interne audit zou organiseren en de uitkomsten op tijd zou delen met de inspectie. Dit is uitgevoerd, de uitkomsten waren bevredigend en de inspectie heeft Veilig Thuis Kennemerland als voldoende beoordeeld. In het vierde kwartaal vond een externe audit plaats door certificatie instelling DNV GL in het kader van de ISO normering. Het heeft geleid tot een ISO-9001 certificaat. Tot slot gaf de directeur van Veilig Thuis aan in het vierde kwartaal te stoppen. Er is een nieuwe directeur geworven die start op 1 januari 2018.

Landelijke ontwikkelingen

Voor de doorontwikkeling van Veilig Thuis is in opdracht van de VNG, V&J en VWS een Meerjaren UitvoeringsProgramma ontwikkeld door het Landelijk Netwerk Veilig Thuis. Het programma startte in 2017 en loopt door tot 2020. Fase I en II zijn voor een deel al opgestart in 2017. Inhoud van het programma is de doorontwikkeling van Veilig Thuis en bestaande producten en de ontwikkeling van nieuwe producten. Een voorbeeld is het voorbereiden van de ICT (goed registratiesysteem) en werkprocessen op de komst van de radarfunctie en op de aanscherping van de Wet Meldcode.

	Meldingen	Meldingen	Meldingen	Adviezen	Adviezen	Adviezen	THV's	Onder	Onder	Onder
		HG	KM		HG	KM		zoeken	zoeken	zoeken
									HG	KM
Haarlem	869	705	198	591	292	357	17	145	101	62

Eén melding kan leiden tot zowel melding HG als melding KM of andere categorie

Integrale Crisisdienst (ICD)

Omdat in 2017 nog geen sprake was van een integrale crisisdienst bleef de uitvoering van de crisishulp hetzelfde als in 2016. Hierdoor is er geen goede registratie door partijen van het aantal crises en kan er nog weinig worden aangegeven over aantal cliënten of acties.

In 2017 is wel hard gewerkt door verschillende organisaties die crisishulp bieden om te komen tot een plan waarbij kennis en mogelijkheden gebundeld worden voor de realisatie van een integrale crisisdienst, dit vanuit middelen en mogelijkheden die al bestaan.

Veilig Thuis Kennemerland is aangewezen door de partijen als trekker van de ICD en samen met Kenter Jeugdhulp en Lijn5 diende Veilig Thuis een voorstel in voor een ICD Jeugd (0-23). Volgens de huidige planning wordt de ICD vanaf juli 2018 uitgevoerd. Daarvoor is het nodig om personeel te trainen en te investeren in samenwerking tussen verschillende organisaties. En er moeten aanpassingen gedaan worden op ICT gebied en telefonie om registratie en dienstverlening mogelijk te maken.

6. Eindrapportage actieplan 'op weg naar volwassenheid' (18- / 18+)

Begin 2017 heeft het college het actieplan 'op weg naar volwassenheid' vastgesteld. Aanleiding hiervoor was dat de formele splitsing tussen Jeugdwet en Wmo, waarbij de 18-jarige leeftijd een harde grens vormt, voor nieuwe scheidslijnen en schotten zorgt voor kwetsbare jongeren. De gewenste samenhang in wetten in het sociaal domein blijkt in de praktijk niet vanzelfsprekend waardoor jongeren op de dag dat ze 18 jaar worden tegen knelpunten aanlopen.

Er is een uitgebreide analyse gemaakt van de knelpunten 'rondom 18'. Onderzocht is welke knelpunten jongeren, ouders, zorgaanbieders en ambtelijke afdelingen ondervinden in de begeleiding en ondersteuning van jongeren die richting zelfstandigheid gaan. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden op alle leefdomeinen; zorg, leren en werken, wonen, inkomen en veiligheid. De resultaten van dit onderzoek vormden de basis voor het actieplan richting een sluitende keten van ondersteuning voor jongeren waarbij de overgang naar volwassenheid geen belemmering opwerpt maar een vloeiende overgang is.

Met voorliggende rapportage sluiten we het actieplan af, we geven per leefdomein de resultaten weer. Dat betekent echter niet dat we er zijn. Mede op advies van de Participatieraad blijft de aanpak voor kwetsbare jongeren tussen 16 en 27 jaar ook in de komende periode onderdeel van de transitieagenda.

Leefdomein zorg

In de aanbesteding Jeugd en Wmo ten behoeve van de nieuwe contractperiode vanaf 1 januari 2018 hebben we een specifiek perceel opgenomen voor jongeren die overgaan van Jeugd naar Wmo. Een belangrijke stap in de realisatie van zorgcontinuïteit als de 18-jarige leeftijd wordt bereikt. De financiële vertaling van dit perceel wordt verwerkt in de programmabegroting, waarmee er in feite sprake is van een ontschot budget voor jongeren 16 – 23 jaar. Daarnaast hebben we in het programma van eisen Jeugd en Wmo nieuw aanbod opgenomen om lacunes weg te nemen (onder andere kamertraining, specifiek aanbod voor kinderen met autisme).

In de nieuwe contracten nemen we de meldingsplicht richting het CJG op. Vooruitlopend hierop heeft een werkgroep van jeugdzorgaanbieders het op zich genomen om een uniform meldingsformulier te ontwikkelen, evenals het toekomstgericht plan waarin de ondersteuningsbehoefte op de verschillende leefdomeinen ook over de grens van 18 jaar wordt beschreven en besproken met het CJG.

Het CJG en de gemeentelijke afdeling Wmo hebben in 2017 geïnvesteerd in de onderlinge samenwerking op klantniveau. Het CJG is daarnaast in het gemeentelijk mandateringsbesluit opgenomen voor het kunnen beschikken op het specifieke perceel voor jongeren.

In het kader van het project 'samenwerking CJG en Sociaal Wijkteam', wordt gewerkt aan de implementatie van één gezin één plan één regisseur. Dit proces is nog niet afgerond.

De gemeentelijk projectleider aanvaardde binnen de gemeente een andere functie, waardoor deze incidentele functie in de periode na de start per 1 april 2017 niet volledig gerealiseerd is. De verschillende onderdelen zijn echter binnen de gemeentelijke organisatie wel opgepakt.

De verordening Jeugd is in 2017 geactualiseerd, de verordening Wmo volgt in 2018.

In 2017 hebben we casuïstiek op het grensvlak van Jeugd en Wmo steeds op casusniveau opgelost, de kosten van een dergelijke oplossing zijn ook ten laste gebracht van de reguliere budgetten.

Knelpunt	Oplossingsrichting	Resultaat
Schotten Jeugd en Wmo	We kopen een zorgaanbod in per 2018, waarbij de overgang van 18- naar 18+ de zorgcontinuïteit niet in de weg staat.	✓
	Per 2018 komt er een apart ontschot budget dat specifiek gereserveerd wordt voor jongeren in de leeftijd 16 – 23 jaar.	✓
	In het resterende jaar 2017 bedraagt deze € 150.000, per 2018 bedraagt deze € 100.000.	±
Lacunes in aanbod	Specifieke lacunes in het aanbod voor jongeren nemen we op in het programma van eisen sociaal domein 2018.	✓
Doorstroom van Jeugdwet naar Wmo stagneert door onduidelijkheid over toegang tot, en afwegingskaders voor, (verlengde) Jeugdwet en/of Wmo	We leggen per 2018 in alle contracten met jeugdzorgaanbieders een meldingsplicht vast: jongeren worden uiterlijk op 17,5 jarige leeftijd aangemeld bij het CJG als er sprake is van doorstroom vanuit de Jeugdwet naar de Wmo, verlengde Jeugdwet óf uitstroom naar zelfstandigheid.	✓
	In geval er sprake is van doorstroom vanuit de Jeugdwet naar de Wmo, is de toekenning van het CJG afdoende en zal dit als bindend advies worden meegenomen voor het toekennen en beschikken van de benodigde Wmo-voorziening(en)	✓
	We passen de gemeentelijke verordeningen Wmo en Jeugd hiertoe aan en leggen deze in de loop van 2017 aan de raad voor.	±
	Er komt een werkinstructie waarmee duidelijk wordt wanneer er sprake is van verlengde jeugdzorg dan wel een overdracht aan Wmo.	✓
Zorg mijdend gedrag bij jongeren; hulpverleningsmoeheid en gebrek aan perspectief	Zorgaanbieders maken met alle jongeren vanaf 2018 een toekomstgericht plan, waarin alle leefdomeinen worden behandeld en waarin voor de jongere zelf inzichtelijk is naar welk perspectief wordt toegewerkt. Dit toekomstplan wordt uiterlijk op 17,5 jarige leeftijd afgerond, zodat zorg continuïteit kan worden gewaarborgd.	✓
	CJG of Sociaal Wijkteam voert de regie conform het principe: één huishouden, een plan, één regisseur.	±
	De zorgaanbieder, CJG/SWT en de jongere actualiseren dit toekomstplan regelmatig zodat deze continu aansluit op de actuele situatie van de jongere.	✓
	Als er op één van de leefdomeinen een knelpunt ontstaat dat zorgaanbieders, CJG/SWT en jongeren niet zelf kunnen oplossen, wordt de casus in het uiterste geval voorgelegd aan de gemeentelijke oliemannetjes.	✓
Geen integrale aanpak vraagstuk jongeren tussen afdelingen en (jeugd)zorgaanbieders	Per 1 april 2017 start een integrale werkgroep waarin alle gemeentelijke leefdomeinen plaats zullen nemen.	±
	Per 1 april start een projectleider (aangesteld voor 18 uur per week) die als opdracht heeft het actieplan te implementeren per 2018 en gedurende 2017 ad hoc oplossingen te formuleren in afwachting van volledige implementatie.	±
	Per 1 april start een werkgroep van (jeugd)zorgaanbieders, die de gemeente adviseert over de implementatie van het actieplan, eventuele nieuwe knelpunten signaleert, en de samenwerking tussen jeugdzorgaanbieders bevordert.	✓

Leefdomein leren en werken

Het verbinden van de verschillende opdrachten vanuit verschillende wet- en regelgeving is een essentieel onderdeel van 'één gezin één plan één regisseur'. Immers, langs deze weg bepaal je welke inzet op welk moment het beste resultaat oplevert voor de klant, en wanneer een andere inzet daar even voor moet wijken. We hebben dit nog onvoldoende gerealiseerd. Dit zal dan ook een vervolg krijgen in de actualisering van het transformatieprogramma sociaal domein.

Knelpunt	Oplossingsrichting	Resultaat
Opdracht leerplein, participatiewet en zorgaanbieders conflicteren	We zetten in op flexibele vormen van dagbesteding, werk, zorg en onderwijs-arrangementen (niet of-of maar én-én), die aansluit bij de vraag van de jongere.	±
Geen/weinig geschikte arbeidsmatige dagbestedingsplekken die aansluiten bij de leefwereld van jongeren	We nemen in het programma van eisen sociaal domein arbeidsmatige dagbesteding op dat geschikt is voor jongeren van 16 tot 23 jaar, en aansluit bij hun leefwereld.	✓

Leefdomein wonen

Het tekort aan betaalbare woningen blijft voor alle kwetsbare groepen in de stad een knelpunt. Om die reden heeft het college bij de kadernota 2017 besloten tot het instellen van een taskforce huisvesting per 2018 met een budget van € 500.000. Deze taskforce start per 2018.

Het aantal contingentwoningen voor jongeren is uitgebreid naar 15.

De huisvesting van jongeren in het project Delftplein is gerealiseerd. De woningcorporatie heeft wel een voorbehoud gemaakt ten aanzien van de huisvesting van kwetsbare jongeren.

De specifieke toeslag voor woonkosten is niet gerealiseerd. Vanuit de gemeentelijke afdeling Werk en Inkomen kan via de bijzondere bijstand een regeling op klantniveau worden getroffen.

Knelpunt	Oplossingsrichting	Resultaat
Tekort regulier en betaalbaar woonaanbod voor (alle) jongeren	Er wordt onderzocht of er meer contingent woningen beschikbaar kunnen worden gesteld voor jongeren. Er zijn jaarlijks 52 woningen beschikbaar, waarvan er 10 voor jongeren bestemd zijn.	✓
	Er wordt een taskforce huisvesting voor kwetsbare groepen opgezet, met jongeren als een van de kwetsbare doelgroepen.	✓
	Er komt een maatregel voor een toeslag in de woonkosten voor jongeren die doorstromen vanuit beschermd wonen.	-
Jongeren 'bezetten' dure begeleid wonen plekken bij gebrek aan (geschikte) betaalbare huurwoningen	Er worden sociale huurwoningen gebouwd via het project Delftplein. 40 van de te bouwen woningen zijn beschikbaar voor jongeren van 16 t/m 27 jaar. Er wordt onderzocht in hoeverre dit mogelijkheden biedt voor (een deel) van de kwetsbare jongeren.	±
	Er wordt meer samenwerking gezocht met corporaties voor deze specifieke doelgroep jongeren. Omdat er meer krapte is bij eengezinswoningen kan ingezet worden op woningdelen.	-
	We onderzoeken hoe jongeren die niet worden gezien als 'student' onder de landelijke regels van DUO, toch in aanmerking kunnen komen voor studentenwoningen via bijv. gemeentelijke maatregelen.	-

Leefdomein inkomen en financiën

Deze projecten rondom jongeren en schulden lopen allen. Over de voortgang van deze projecten heeft het college apart verslag gedaan aan de commissie Samenleving (naam en datum).

Knelpunt	Oplossingsrichting	Resultaat
(veel) jongeren hebben (hoge) schulden	We voeren onderzoek uit naar de aard en omvang van de schuldenproblematiek onder jongeren in Haarlem (uitvoering motie 42 begrotingsbehandeling 2017).	✓
	We voeren een pilot jongeren met schulden uit op basis van de innovatieve aanpak van Nationaal Initiatief Herstructureren Schulden (Design Lab).	✓
	We organiseren een impact challenge 'jongeren met schulden' dat wordt uitgevoerd door de Social Impact Factory.	✓

	Op basis van bovenstaande drie projecten formuleren we conclusies en aanbevelingen ten behoeve van een mogelijke vervolgaanpak die conform motie 42 eerst wordt voorgelegd aan college en raad.	✓
--	---	---

Wat zeggen jongeren en hun ouders zelf?

Er wordt landelijk informatiemateriaal en een applicatie voor jongeren en ouders ontwikkeld. We zijn voornemens om hierbij aan te sluiten en niet zelf een aparte lokale variant te ontwikkelen. We sluiten aan bij de landelijke ontwikkelingen.

Knelpunt	Oplossingsrichting	Resultaat
Jongeren en ouders voelen zich onvoldoende geïnformeerd over veranderingen die op ze afkomen richting volwassenheid	We ontwikkelen informatiemateriaal, waaronder een applicatie voor jongeren én hun ouders over de overgang van 18- naar 18+.	-
	We verspreiden deze applicatie op scholen, via ouders en zorgaanbieders. Daarbij onderzoeken we of gebruik gemaakt kan worden van de inzet van ervaringsdeskundige jongeren.	-
Jongeren hebben geen netwerk om op terug te vallen, en zijn bij aflopende zorgtrajecten op zichzelf aangewezen	We betrekken CJG coaches op 17,5 jarige leeftijd bij de hulpvraag van alle jongeren, zodat er niet alleen een warme overdracht van coaching plaatsvindt rondom de 18 jarige leeftijd maar er ook een meer continu bekend gezicht is.	✓

Tot slot

Zoals uit deze rapportage blijkt is er de afgelopen periode veel gebeurd. Een belangrijke stap was de vernieuwingen die we hebben kunnen doorvoeren met de nieuwe verwervingsronde voor Jeugd en Wmo voor de nieuwe contractperiode per 1 januari 2018. Daarmee is nog niet alles klaar. Na de contractering is de implementatie van nieuw aanbod, nieuwe werkwijzen en de samenwerking tussen CJG en gemeenten rondom het nieuwe perceel gestart.

Ook de implementatie van 'één gezin één plan één regisseur' en het realiseren van een integrale ondersteuning op alle leefdomen op basis van dit principe vraagt meer tijd van zowel de sociaal wijkteams als het CJG.

Rondom huisvestingsvraagstukken start de taskforce huisvesting conform bestuurlijke planning pas per 2018.

We gaan dan ook een nieuwe fase in waarbij we – conform het advies van de Participatieraad – kiezen voor een vervolgaanpak 16-27 jaar. Dit wordt onderdeel van de geactualiseerde transformatieagenda sociaal domein dat voor de zomer wordt aangeboden. Daarnaast zijn we aangesloten bij onderzoek 'kwetsbare jeugd in de overgang naar volwassenheid in Amsterdam, Haarlem en Rotterdam', door InHolland.

7. Eindrapportage Samenwerking Centrum Jeugd en Gezin (CJG) & Sociaal Wijkteam (SWT)

Aanleiding project

Bij de behandeling van het raadsbesluit 'doorontwikkeling sociaal wijkteam' (BBV 2016/373807) is afgesproken dat er een apart project versterking samenwerking Centrum Jeugd en Gezin (CJG) en Sociaal Wijkteam (SWT) zou starten. Aan de hand van een concrete opdracht, tevens verzonden aan de commissie Samenleving, is het project eind december 2016 van start gegaan.

Met deze rapportage sluiten we het project af. Er is met inzet van veel medewerkers van beide organisaties veel bereikt. Met betrekking tot het sociaal wijkteam gaan we echter nu ook een andere fase in, de borging van de resultaten van het samenwerkingsproject binnen de bestaande samenwerking. Daarnaast start conform de routekaart organisatieontwikkeling sociaal wijkteam nu het traject over het meest passende organisatiemodel voor het SWT.

Doel project

Het doel is dat er op efficiënte en effectieve wijze vorm wordt gegeven aan de samenwerking tussen CJG en SWT, vanuit het belang van de klant: volwassenen, jeugdigen en huishoudens. Gedurende het project zijn er ook doelen vastgesteld gericht op de samenwerking.

Afbakening

Het project richt zich op de samenwerking tussen de Sociale Wijkteams en Centra Jeugd en Gezin van de gemeente Haarlem en Zandvoort.

De verbetering op samenwerking wordt uitgewerkt op drie onderdelen:

- Inhoudelijke samenwerking
- Facilitaire samenwerking
- Communicatieve samenwerking

Doel samenwerking CJG/SWT

- Eerder signaleren en interveniëren;
- Om escalatie te voorkomen en zelfregie te bevorderen;
- Ondersteuning en begeleiding van gezinnen in samenhang oppakken;
- Meer efficiëntie door voorkomen van dubbelingen;
- Het huishouden/ gezin kan zelf weer verder.

Interne procedures, aansturing van medewerkers CJG/SWT

en werkwijzen die gericht zijn op de interne bedrijfsvoering en niet gericht zijn in het belang van de samenwerking, zijn buiten beschouwing van het project gelaten. Zo ook de discussie over de mogelijke organisatorische integratie van CJG en SWT. Deze start separaat conform de routekaart die aan de commissie Samenleving is gezonden. Het project 'Samenwerking CJG/SWT' loopt tot 1 juli 2018.

Visie op samenwerking CJG/SWT:

Op een laagdrempelige manier sluiten CJG en SWT gezamenlijk aan op de leefwereld van volwassenen en jeugdigen, zodat zij de informatie, begeleiding en ondersteuning krijgen die nodig is om (zelfstandig) verder te kunnen.

Resultaten Project

Het project zit in de laatste fase van implementeren en overdragen. In het kort worden de resultaten per onderdeel benoemd.

Resultaten inhoudelijke samenwerking

Het deelproject inhoudelijke samenwerking richtte zich op onderwerpen die te maken hebben met 'hoe' er wordt samengewerkt. Inhoudelijk zijn zes thema's afgestemd en waar mogelijk ook in concrete werkafspraken vastgelegd, zodat de klant de informatie, begeleiding en ondersteuning krijgt die nodig is om (zelfstandig) verder te kunnen.

Clusters Aanpak Inhoudelijke Samenwerking

Cluster 1: Wettelijke basis en privacy(regels)
Cluster 2: 1Huishouden1Plan1Regisseur
Cluster 3: Klant, dienstverlening, toegang en regie
Cluster 4: Methodieken en scholing
Cluster 5: Armoede
Cluster 6 Burgerparticipatie

Cluster 1: Wettelijke basis en privacy(regels)

Er is gekeken naar wet- en regelgeving waarmee het CJG en SWT te maken hebben. Met name rondom het onderwerp ‘privacy’ is vergeleken hoe hier binnen het CJG en SWT mee wordt omgegaan. Dit heeft geresulteerd in een ‘factsheet Privacy’ als praktisch hulpmiddel voor de medewerkers van CJG en SWT. Daarnaast worden landelijke ontwikkelingen omtrent privacy gevolgd en wordt er gewerkt aan een gezamenlijke folder.

Cluster 2: Eén huishouden, één plan, één regisseur

‘Eén huishouden, één plan, één regisseur’ (1H1P1R) heeft een belangrijke plek binnen het project. Met name de invulling van het begrip ‘regisseur’ is daarbij onderwerp van discussie geweest. Bij huishoudens met (meerdere) ondersteuningsvragen zijn vaak meerdere partijen betrokken die in hun werk een regisseursfunctie vervullen. Het verbinden van deze partijen is een essentieel onderdeel van ‘één huishouden, één plan, één regisseur’. Immers, langs deze weg bepaal je welke inzet op welk moment het beste resultaat oplevert voor de klant, en wanneer een andere inzet daar even voor moet wijken.

De opdracht voor dit onderdeel is gesplitst in drie fasen:

De *eerste* fase richtte zich op de samenwerking tussen CJG en SWT en het versterken, verbeteren en invullen van het begrip regisseursschap. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke werkwijze onder de noemer ‘10 gouden regels voor regieondersteuning’. De *tweede* fase is gericht op implementatie van ‘één huishouden één plan één regisseur’ binnen de gemeente. Deze fase is net gestart. De *derde* fase zal zich richten op regievoering in breder verband, dus met zorgaanbieders en andere betrokkenen.

Het thema ‘één huishouden één plan één regisseur’ is een landelijk vraagstuk. In dit samenwerkingsproject hebben we ons onder andere laten leiden door het inspectiekader ‘het wijkteam en kwetsbare gezinnen’² van de vijf rijksinspecties van het Toezicht Sociaal Domein/Samenwerkend Toezicht Jeugd. Dit vraagstuk zal ook de komende periode de nodige aandacht vergen en maakt onderdeel uit van de geactualiseerde transformatieagenda.

Cluster 3: Klant, dienstverlening, toegang en regie

Bij de benadering van de klant hebben CJG en SWT afgesproken voortaan dezelfde indeling in leefgebieden te gebruiken. Daarnaast zijn er concrete afspraken gemaakt hoe de teams structureel met elkaar afstemmen, zowel in de uitvoering als op managementniveau. In het afgelopen jaar zien we dan ook dat er natuurlijker wordt samengewerkt en dat er eerder verbindingen met elkaar worden gelegd.

Cluster 4: Methodieken en scholing

De methodieken ‘Wraparound Care’ (gehanteerd door het CJG) en ‘Dichterbij’ (gehanteerd door het SWT) zijn met elkaar vergeleken. De uitkomsten hiervan zijn meegenomen in de ontwikkelingen

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/03/01/het-wijkteam-en-kwetsbare-gezinnen>

omtrent 'één huishouden één plan één regisseur'. Daarnaast is er gekeken naar de scholingsbehoeften en zijn er voor 2018 afspraken gemaakt om gezamenlijke scholing voor de teams CJG en SWT vorm te geven.

Cluster 5: Armoede

In september 2017 is Platform 31 gestart met de pilot 'Mobility Mentoring³', een nieuwe Intergenerationele aanpak van armoede in gezinnen, waar een aantal medewerkers van CJG en SWT Haarlem/Zandvoort (8 personen) en Altra Jeugdhulp aan hebben deelgenomen. Vanaf januari 2018 is er een toolkit voor de deelnemers beschikbaar en zijn de deelnemers begonnen met deze manier van werken in een aantal gezinnen. De eerste resultaten hiervan worden verwacht in juli 2018. De pilot loopt door tot het einde van 2018.

Cluster 6 Burgerparticipatie

CJG en SWT zoeken naar een manier om huishoudens meer te betrekken, bijvoorbeeld in de vorm van spiegelgesprekken en door het echt betrekken van huishoudens en hun sociale omgeving bij 'één huishouden één plan één regisseur'. Dit gaat nog van start.

Resultaten facilitaire samenwerking

Om de vindbaarheid en de zichtbaarheid van CJG en SWT te versterken en te verbeteren, is er gekeken naar huisvestingsmogelijkheden. Dit heeft geresulteerd in de gezamenlijke huisvesting in de Sprong, dat in juli 2017 feestelijk werd geopend. Afgesproken is dat de kansen die zich op huisvesting voordoen, gezamenlijk worden onderzocht en opgepakt. Hiervoor is een gezamenlijk programma van eisen opgesteld. De afdeling Vastgoed van de gemeente Haarlem is hierbij betrokken.

CJG en SWT hebben er niet voor gekozen om te werken met één gemeenschappelijk registratiesysteem dat de primaire processen ondersteunt. Het door het CJG gebruikte systeem sluit onvoldoende aan bij de werkprocessen van het SWT. Dit wordt overigens ondervangen door de lopende aanbesteding van het regiesysteem dat alle partijen in het sociaal domein aan elkaar moet verbinden.

Resultaten communicatieve samenwerking

Er is een communicatieplan gemaakt, waarin een gezamenlijke communicatieboodschap is opgesteld. Tevens is er een gezamenlijke nieuwsbrief ontwikkeld voor de medewerkers van CJG en SWT, die een aantal keer per jaar uitgebracht wordt.

Tot slot

In december 2017 is een implementatieplan gemaakt waarin de acties voor de komende periode tot einde projecttijd (1 juli 2018) staan benoemd. In deze periode staat met name het bestendigen van de afspraken centraal.

³ Meer informatie over Mobility Mentoring, zie <http://www.platform31.nl/publicaties/mobility-mentoring>